

ЛІБЕРАЛЬНА ПАРТІЯ УКРАЇНИ

Актуальність дослідження: визначається потребою дати наукову оцінку формі участі Ліберальної партії в політичному житті України як соціально-політичному явищу. **Мета дослідження:** популяризація та поширення ідей та засад лібералізму в Україні, проведення ліберально-демократичних реформ в країні. Традиційні цінності українського лібералізму: труд, правда і воля. **Предмет дослідження:** політична активність, принципи партії в політичному житті України. **Об'єкт дослідження:** форми участі партії в політичному житті, як соціально-політичне явище. **Завдання дослідження:** проаналізувати участь партії в політичному житті України, визначити принципи, які лежать в основі політичної активності партії, розглянути форми участі партії в політичному житті. Ліберальна партія України – сучасна українська політична партія. Заснована 12 вересня 1991 року в Донецьку. Офіційна дата реєстрації 10.10.1991. Свідомство Міністерства юстиції України № 132 [3]. Відомо, що історично для українського народу було характерним прагнення до індивідуальної свободи і рівноправності в громадському житті. Українські національні традиції виступали в якості однієї з умов виникнення ліберальних ідей в Україні, бо вони відобразилися на менталітеті її народу. Ліберальні погляди багатувалися і еволюціонували паралельно з політичним лібералізмом та демократизмом, що розвивалися як на історико-національному, так і на загальноєвропейському ґрунті. В Україні ці ідеї перепліталися, змішувалися з місцевою традицією політичних вольностей і державної автономії. Не зважаючи на пережиті нашим народом довгі століття авторитарного і тоталітарного правління, жорстке національне поневолення, історичне коріння лібералізму не вдалося вирвати з українського ґрунту. Воно проростало пагонами ліберально-демократичних рухів, визрівало в наукових працях наших філософів та громадських діячів. Сучасна ЛПУ є спадкоємцем і послідовником цих славних традицій і її виникнення на теренах України цілком закономірне. Адже виборена незалежність відкрила для молоді держави можливість повернення у русло загальноцивілізаційного розвитку, який прямує шляхом вільного ринку, демократії, широких особистих прав і свобод громадян. До створення партії українських лібералів привело усвідомлення свого історичного коріння і політичні можливості кінця 80-х початку 90-х років так званої «перевбудови», коли КПРС збанкрутіла як «жервіна і спрямовуюча сила», і почався бурхливий процес становлення багатопартійності й ідеологічного плюралізму, політичного структурування суспільства. Люди почали виявляти свої справжні, а не вдавані, нав'язані їм інтереси. І для багатьох саме свобода стала головною потребою і об'єктом прагнень. ЛПУ народилася на Сході України. І це мало певний сенс. «Червоний пояс», що стягував ці регіони, не міг бути розірваний ще занадто слабким тоді національно-демократичним рухом [2]. Українська ліберальна «перспектива» будувалася на класичному принципі, на пріоритеті прав особи. М. Драгоманов у конституційному проєкті під назвою «Вільна спілка» на перше місце ставить ідею формування держави на засадах політичної свободи, вилучаючи останню як систему прав людини і громадянина, недоторканість особи, життя, приватного листування, національності (мови); як свободу совісті, друку, об'єднань, носіння зброї, вибору житла і занять, а також право позову на посадову особу чи відомство та спротиву незаконним діям чиновників. Рівність усіх у громадянських правах та обов'язках, на думку Драгоманова, не може бути скасована жодним законодавчим актом за винятком лише військового стану у країні. Концептуальна домінанта такого співвідношення: громадянин – суспільство – держава, постійно присутня у всіх політологічних працях М. Драгоманова. Невипадково для обґрунтування цього принципу він активно залучив досвід демократичних країн (див., зокрема, працю «Швейцарська спілка»). Хібною українського лібералізму минулої доби була недооцінка національного в системі світоглядних засад суспільства та ролі держави у співвідношенні з іншими суспільно-політичними інститутами. Водночас, ключове місце відводилося концепції демократії, особливо певним принципам прямої демократії в організації державної влади, регіональної влади, місцевого самоврядування. Програмні ідеї лібералів здавалися нереальними для українських земель у складі імперських держав з тоталітарним політичним режимом. Ці ідеї в Україні завжди сприймалися як певна утопія та ніколи не мали широкої підтримки. За сучасних умов лібералізм стає модною в Україні світоглядною та політико-економічною концепцією. Нині близько десяти українських політичних організацій декларують, що взяли на озброєння ліберальні ідеї. Але проблема сучасного українського лібералізму полягає у використанні морально і політично застарілих концепцій класичного лібералізму. Для України, як і для низки країн посткомуністичного світу, характерний «синдром імплантування політичних систем». Певна частина демократичних сил України, що зорієнтована на ліберальні моделі західного світу, свідомо чи вимушено пропонує прищеплювати ці світоглядні засади країнодонорів на пострадянський ґрунт. При цьому література, яка перевидається і пропагується в Україні, є здебільшого енциклопедичними посібниками початку та середини ХХ століття. За приклад неадекватності сучасних «ліберальних» структур в Україні усталеним уявленням про лібералізм, може виступити новостворена «ліберальна» фракція у Верховній Раді. Якщо аналізувати програмні документи цієї структури, то вочевидь побачимо, що більшість ключових понять взято «лібералами» з ідеології соціальної демократії. Цей ідеологічний гібрид прикметно віддзеркалюється й у складі членів і керівництва цієї фракції. Серед лідерів – Володимир Лановий та Леонід Кравчук. Якщо перший може бути цілком сприйнятий як політичний діяч проліберальної орієнтації, то Л. Кравчук відомий, насамперед, як уособлення цілком протилежної концепції – «українського державного розбудовництва» – уособлення з класичним номенклатурним родоводом. Серед рядових членів цієї «ліберальної» фракції – також колишні представники комуністичної та соціалістичної груп у парламенті. Цілоком зрозуміло, що йдеться про специфічні ідеолого-підприємницькі кооперативи, які експлуатують власне назви (аби розв'язати проблеми фінансування партії за допомогою вітчизняних та зарубіжних промислових і фінансових кіл). Так, Ліберальна партія України задекларувала намір змінити свою назву на «Ліберально-трудова партія», а лідери Партії Демократичного Відродження України та Трудового Конгресу України свою «ліберальність» маніфестували в назві «Народно-демократична партія». Імплантація ліберальної ідеї в політико-економічне життя сучасної України значною мірою забезпечується державними структурами країни. Позиція українського Президента скажімо на думку лідера «лібералів» Володимира Щербаня, повністю відповідає ліберальній стратегії, що, мовляв, дає підстави підтримувати кандидатуру Леоніда Кучми на наступних виборах. Але урядова економічна програма передусім «цінна» тим, що, згідно з нею, планується своєрідний «лібералізм для донорів». Саме задля цього в теперішньому уряді на посаді віце-прем'єра залишився Віктор Пинзеник, який реально не впливає на прийняття державних рішень, а використовується насамперед як символ «українського монетаризму». Для Міжнародного валютного фонду та Світового банку збереження цього економіста у складі уряду – подається як гарантія ліберального характеру економічного поступу України. Проте дії уряду в галузі економіки є вкрай непослідовними і непрогнозованими й отож не дають достатньо підстав для розуміння логіки у розгортанні економічної програми, проголошеної Президентом. Цілоком очевидним є лише те, що надзавданням сучасних економічних реформ в Україні стало не утримання та підвищення рівня життя громадян, а утримання рівня карбованця та відповідного рівня інфляції задля забезпечення систематичного отримання західної економічної допомоги.

Висновок: Декларативна «ліберальна» орієнтація впливових урядовців сучасної України – ілюзія стосовно бездоганності й універсальності монетаристських засобів реформування економіки, помножена на політико-економічне донорство міжнародних фінансових інституцій, за умов відсутності системи економічних перетворень та традицій економічного лібералізму може призвести до серйозних та непередбачуваних наслідків. Тому найближче майбутнє ліберальної ідеї в Україні, мабуть, буде значною мірою пов'язане з національною традицією та химерами сучасного українського політичного життя [1].

Список використаних джерел

1. Збірник про Ліберальну партію України [URL: http://litopys.org.ua/ukrxx/r04.htm](http://litopys.org.ua/ukrxx/r04.htm)
2. Офіційний сайт Ліберальної партії України [URL: https://lpu.com.ua/partiia](https://lpu.com.ua/partiia)
3. Сайт Вікіпедія [URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ліберальна_партія_України](https://uk.wikipedia.org/wiki/Ліберальна_партія_України)